

Lütfiye TUTKUN

Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, Yozgat, Türkiye

GİRİŞ

Toksikoloji, ksenobiyotiklerin (ilaçlar ve kimyasallar) biyolojik sistemler üzerindeki istenmeyen etkilerini inceleyen bilim dalıdır (1). Adli Toksikoloji ise, farmakolojik olarak aktif maddeler ve metabolitlerinin bilimsel analiz yoluyla saptanması ve sonuçlarının, post-mortem ve insan davranış araştırmalarının adli ve hukuki süreçlerinde yorum ve sonuçlandırma aşamasında kullanılmasını hedef edinir. Adli Toksikoloji, tüm dünyada uygulanan, kabul görmüş yöntemlerin biyolojik materyallerin hem analizi, hem de sonuçlarının değerlendirilmesi aşamasında kullanılmasını sağlayan bağımsız bir bilimsel alandır (2).

Adli Toksikoloji laboratuvarlarında aktiviteler 4 ana başlıkta sınıflandırılabilirler;

- a) Alkol ve araç kullanma (Trafik olgularında kanda alkol analizi)
- b) Madde etkisinde araç kullanma (Şüpheli sürücülerde ilaç ve diğer psikoaktif maddelerin toksikolojik analizi)
- c) Davranışsal Adli Toksikoloji (İlaç ve metabolitleri, alkol ve diğer kimyasalların kan, idrar ve diğer biyolojik materyal başta olmak üzere tespiti ve sonuçlarının, insan performans ve davranışları üzerindeki etkisini değerlendirmek üzere kullanılması); işyerinde madde tespiti, ilaç ve bazı kimyasalların istemsiz alımı, zehirlenmeler, madde ve ilacın kötüye kullanımı ve bağımlılığı, doping ve kanıtın toksikolojik analizi bu grup kapsamındadır.
- d) Post-mortem Adli Toksikoloji (Ölüm nedeni ya da şeklinin belirlenmesin-

Laboratuvar raporlarında; laboratuvarın ismi, testi talep edenin ismi, alınan örnek ve istenen testlerin ismi, numune alınma ve laboratuvara teslim tarih ve saatleri, mümkünse her testin referans aralıkları, sonuçların yorumu ve yetkili kişi imzası mutlaka bulunmalıdır.

Kaynakça

1. Langman, L.J., Kapur, B.M. (2006). Toxicology: then and now. *Clin Biochem*; 39(5): 498-510
2. Madea, B., Saukko, P. (2007). Future in forensic medicine as an academic discipline-focussing on research. *Forensix Sci Int*; 165(2-3): 87-91
3. Haemes, J.T. et al. (2010). Forensic science staffing: creating a working formula. *Forensic Science Policy and Management*; 2: 5-10
4. World Health Organization (2011). *Laboratory Quality Standards and their Implementation*. Geneva (Printed in India)